



Finanspolicy

Vingåkers kommun



antagen av
kommunfullmäktige 2006-12-18 (§112/2006)
reviderad av kf 2007-10-15 (avser punkt 2.3,
§104/2007)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	2
1.1	FINANSPOLICYNS SYFTE OCH OMFATTNING	2
1.2	UPPDATERING AV FINANSPOLICYN.....	2
1.3	ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR FINANSVERKSAMHETEN.....	2
1.4	ORGANISATION	3
1.4.1	<i>Samordning mellan kommunen och de kommunala bolagen</i>	<i>3</i>
1.4.2	<i>Fördelning av ansvar och befogenheter.....</i>	<i>3</i>
1.4.3	<i>Ekonomiavdelningen.....</i>	<i>4</i>
1.4.4	<i>Koncernkonto</i>	<i>4</i>
1.4.5	<i>Förvaltning av andra organisationers medel</i>	<i>4</i>
1.5	LIKVIDITETSPLANERING	5
1.5.1	<i>Framtida pensionsutbetalningar och investeringsändamål</i>	<i>5</i>
2	UPPLÅNING.....	6
2.1	ALLMÄNT	6
2.2	KORTFRISTIG UPPLÅNING	6
2.3	LÅNGFRISTIG UPPLÅNING.....	7
2.4	RISKER.....	7
2.4.1	<i>Finansieringsrisk.....</i>	<i>7</i>
2.4.2	<i>Ränterisk.....</i>	<i>7</i>
2.4.3	<i>Valutarisk.....</i>	<i>8</i>
2.4.4	<i>Kreditrisk.....</i>	<i>8</i>
2.4.5	<i>Likviditetsrisk</i>	<i>8</i>
2.4.6	<i>Derivatinstrument.....</i>	<i>8</i>
2.5	MOTPARTER	8
2.6	UTLÅNING	9
2.7	FINANSIELL LEASING.....	9
3	PLACERING	10
3.1	EXTERN FÖRVALTNING AV KOMMUNENS MEDEL.....	10
3.1.1	<i>Tillåtna tillgångslag.....</i>	<i>10</i>
3.1.2	<i>Etiska regler.....</i>	<i>10</i>
4	BORGEN OCH GARANTIER.....	11
5	RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING	12
5.1	INTERN KONTROLL.....	12
5.2	RAPPORTERING.....	12
6	ÖVERGÅNGSREGLER	13

1 Inledning

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Finanspolicyn syftar till att i ett sammanhang lägga fast mål och riktlinjer för Vingåkers kommunkoncern inom följande finansiella områden:

- Beslutanderätt, organisation
- Koncernsamordning av finansverksamheten
- Likviditetsplanering
- Placering
- Utlåning
- Upplåning och leasing
- Försäkringsinstrument
- Borgen och garantier
- Styrning och rapportering

Policyn inkluderar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som fullmäktige skall fastställa enligt 8 kap 3 § Kommunallagen, inklusive 3 a § vilken avser pensionsmedel.

1.2 Uppdatering av finanspolicyn

Vid behov, dock minst en gång per mandatperiod, skall finanspolicyn omprövas av kommunfullmäktige. Då förutsättningar i kommunen eller i omvärlden förändras på ett sådant sätt att de motiverar förändringar i finanspolicyn skall ekonomiavdelningen föreslå uppdateringar av policyn.

1.3 Övergripande mål för finansverksamheten

Kommunens finansverksamhet skall bedrivas på ett effektivt och säkert sätt utan spekulativa inslag.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och denna policy skall koncernens upplåning ske till så låg kostnad som möjligt och de likvida medlen skall placeras så att god avkastning erhålls.

Finansverksamheten skall drivas så att den medverkar till att säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt.

Strävan för finansverksamheten är att uppnå bästa möjliga finansnetto utefter de riskbegränsningar som finanspolicyn anger.

1.4 Organisation

1.4.1 Samordning mellan kommunen och de kommunala bolagen

För att hantera koncernens ekonomi effektivt, skall kommunen på detta sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, koordinera de finansiella frågorna för de enheter som ingår i kommunkoncernen. Samordningen mellan kommunen och bolagen regleras i denna policy samt i avtal och ägardirektiv.

1.4.2 Fördelning av ansvar och befogenheter

För den kommunala koncernens finansiella verksamhet skall följande ansvars- och befogenhetsfördelning gälla:

Kommunfullmäktige beslutar om övergripande riktlinjer och policy för kommunen och de bolag som ingår i koncernen. Vidare beslutar kommunfullmäktige om ramar för upp- och utlåning samt övriga finansiella mål. Kommunfullmäktige beslutar även om eventuella borgensåtaganden.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens medelsförvaltning. Kommunstyrelsen fastställer också riskramar och regler för finansverksamheten i Vingåkers kommun. Kommunstyrelsen ansvarar vidare för kommunens förvaltning av donationsmedel.

Ekonomiavdelningen ansvarar under kommunstyrelsen för genomförandet av den finansiella verksamheten enligt 1.4.3 nedan. Ekonomiavdelningen utför även internkontroll och rapportuppföljning av medelsförvaltningens utveckling.

De kommunala bolagen skall fastställa en policy som i tillämpliga delar skall baseras på denna policy och med särskilt beaktande av ägardirektiv och avtal. Policyn skall antas av respektive bolags styrelse. Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamhet och risker. I kommunkoncernen ingår de helägda bolag där kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande. Bolagen förtecknas i Bilaga 1.

I övrigt gäller vad som anges i fastställda reglementen, delegationsbeslut och tillämpningsföreskrifter.

1.4.3 Ekonomiavdelningen

Ekonomiavdelningen har till uppgift att:

- under kommunstyrelsen ha det övergripande ansvaret för kommunens finansiella verksamhet,
- administrera kommunens betalningsströmmar genom kommunens koncernkonto,
- utföra kommunens upp- och utlåning,
- placera av kommunens likviditet,
- bevaka utvecklingen i de finansiella marknaderna,
- lämna erforderlig service i finansiella frågor till kommunkoncernens enheter,
- initiera utvecklings- och förbättringsåtgärder av den finansiella verksamheten,
- ombesörja att kommunstyrelsen erhåller fastställda rapporter om den finansiella utvecklingen och ställningen samt
- ansvara för att finanspolicyn är uppdaterad.

1.4.4 Koncernkonto

För att effektivisera penninghanteringen skall samtliga saldon och likvidströmmar i kommunkoncernen vara samordnade i ett räntebärande koncernkontosystem. De ingående bolagen i kommunkoncernen får inte utan kommunstyrelsens tillstånd öppna andra konton.

Kommunfullmäktige fattar beslut om koncernkontokreditens storlek.

1.4.5 Förvaltning av andra organisationers medel

Vid förvaltning av annan organisations medel, t ex donationsmedel/stiftelsemedel skall skriftligt avtal om förvaltningen upprättas. Kommunen får inte åta sig förvaltningsuppdrag som innebär att risktagandet eller utfästelsen går utöver kommunkoncernens finanspolicy. Förvaltning av andra organisationers medel skall godkännas av kommunstyrelsen.

1.5 Likviditetsplanering

För att nå en effektiv penninghantering skall en samordnad likviditetsplanering ske. Likviditetsplaneringen skall:

- Ligga till grund för betalningsberedskapen på kort och lång sikt.
- Vara underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning.

Tillgängliga medel och kreditlöften skall hållas på en sådan nivå att en tillfredsställande betalningsberedskap erhålls.

1.5.1 Framtida pensionsutbetalningar och investeringsändamål

Kommunen kan avsätta medel för framtida pensionsutbetalningar eller andra framtida investeringsändamål. Kommunfullmäktige beslutar årligen i samband med budgeten om hur stor del av likviditeten som skall avsättas för framtida ändamål.

2 Upplåning

2.1 Allmänt

Vid upplåning och skuldförvaltning skall sådana former väljas att krav på mycket låg risk tillgodoses och att, med beaktande av kravet på mycket låg risk, lägsta möjliga finansieringskostnader eftersträvas.

Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffär) är inte tillåtet. Dock är detta inget hinder för genomförandet av en s k förfinansieringsåtgärd, d v s att vid en marknadsmässigt lämplig tidpunkt tidigarelägga upptagande av lån som inte omgående behövs för att finansiera en investering eller lösa ett lån.

För att uppnå låga finansieringskostnader måste konkurrensen i upplåningen upprätthållas. Kommunkoncernens enheter får inte sluta långfristiga kreditavtal som undanröjer konkurrensen mellan olika långgivare. Vid upphandling bör förfrågan ske hos minst tre (3) kreditinstitut. Undantag får göras vid befarade stora ränterörelser.

Vid likvärdiga erbjudanden skall etablerade bankförbindelser prioriteras.

Nya former av upplåning prövas i kommunstyrelsen före användning.

I lag om kommunal redovisning definieras vad som skall anses vara kort -respektive långfristig upplåning.

2.2 Kortfristig upplåning

Den kortfristiga upplåningen, vilket innebär upplåning med en löptid inte överstigande ett (1) år skall handläggas av ekonomiavdelningen. Med beaktande av gällande regler för ränteriskbegränsning och den aktuella likviditetsprognosen skall räntebindningstid och löptid bestämmas. Den kortfristiga upplåningen får ske genom:

- Lån från kommunens majoritetsägda bolag.
- Upplåning i bank eller finansinstitut.
- Lån på annat sätt eller från annan enligt kommunstyrelsens beslut.

När kommunen för visst objekt utnyttjat byggnadskreditiv eller motsvarande bör sådana lån senast sex (6) månader efter färdigställandet ersättas med långfristig finansiering.

2.3 Långfristig upplåning

Långfristig upplåning för kommunens eget behov varmed menas upplåning med en längre löptid än ett år, skall ske enligt denna policy. Kommunstyrelsens arbetsutskott fattar beslut, väljer finansieringsinstrument, långgivare samt när i tiden transaktionen skall genomföras. I brådskande fall sker sådana beslut av kommunstyrelsens ordförande efter samråd med redovisningskamreren. Vid ordförandes frånvaro tas beslut av kommunstyrelsens vice ordförande efter samråd med redovisningskamreren.

Kommunfullmäktige beslutar årligen i samband med budgeten om vilken ram som skall gälla för omsättning av befintliga lån samt storleken på kommunens eventuella långfristiga nyupplåning som skall gälla för budgetåret.

Föreligger särskilda skäl kan kommunfullmäktige besluta om ytterligare nyupplåning under budgetåret.

2.4 Risker

I det följande definieras olika risker som kan uppträda i samband med finansverksamhet samt hur dessa skall minimeras.

2.4.1 Finansieringsrisk

För att begränsa risken att kommunen inte kan erhålla likvida medel i rätt tid gäller följande:

- Den genomsnittliga löptiden av utestående lån får ej understiga 2,5 år.
- Högst 25% av lånestocken får förfalla till betalning inom närmast rullande 12 månaders period.

2.4.2 Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en förändring i det allmänna ränteläget påverkar kommunens räntekostnader i negativ riktning. För att begränsa ränterisken bör lånestocken utformas enligt följande:

- Den genomsnittliga räntebindningstiden skall vara minst 1 år och högst 5 år.
- Lånen skall spridas på olika räntebindningsperioder så att minst 10% räntejusteras varje rullande 12-månadersperiod.
- Högst 50% av kommunens lånestock får räntejusteras varje rullande 12-månadersperiod.

2.4.3 Valutarisk

Valutarisk är den risk som en värdeförändring i en valuta i förhållande till andra valutor innebär. Kommunen skall inte ta några valutarisker vid nyupplåning. Sker nyupplåning i utländsk valuta ska valutarisken omedelbart försäkras bort. Kommunen skall inte heller ta några valutarisker vid placering av likviditeten.

2.4.4 Kreditrisk

Med kreditrisk, även kallad motpartsrisk, avses risken att en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Denna risk begränsas genom att godkända motparter för affärer fastställs.

2.4.5 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk menas risken att en placering inte kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning. Risken kan begränsas genom likviditetsplanering och val av placeringsformer/värdepapper som vid var tidpunkt kan disponeras/säljas.

2.4.6 Derivatinstrument

En del av de risker som nämns i avsnitten 2.4.1. - 2.4.5 kan begränsas genom att använda derivatinstrument.

Kommunen får ingå i sedvanliga, på de svenska och internationella finansmarknaderna förekommande avtal, i syfte att minska och/eller sprida de med upplåningen eventuellt förekommande riskerna. Instrumenten får endast användas i syfte att skydda en reell underliggande placering/upplåning.

Alla derivatkontrakt avseende ränte- och valutarisker inom kommunen med externa motparter skall upprättas av ekonomiavdelningen. Detta omfattar även alla lånekonstruktioner där någon typ av derivat ingår. Med derivatkontrakt avses alla typer av swappar, terminer och optioner.

2.5 Motparter

Upplåning får ske genom:

- Svensk bank eller från svenska finansinstitut.
- Kommuninvest i Sverige AB (publ).
- Europeiska Investeringsbanken (EIB).
- Nordiska Investeringsbanken (NIB).
- Utländsk bank, förutsatt att upplåning sker med tillämpning av svensk lag och svensk lånedokumentation.

2.6 Utlåning

Kortfristig utlåning får ske till företag, organisationer, stiftelser m m där kommunen är ägare eller har ett rättsligt bestämmande inflytande.

Långfristig utlåning får ske till av kommunen majoritetsägda bolag inom av kommunfullmäktige fastställda ramar på det sätt som kommunstyrelsen beslutar.

Vid utlåning bör räntan vara lägst marknadsräntan på motsvarande lån, d v s vad kommunen själv får betala för sin egen upplåning, samt skälig riskersättning. Annan räntesättning eller räntefrihet kan förekomma om särskilda skäl föreligger. Om det är möjligt skall låntagaren ställa säkerhet för lånet t ex i form av pant.

2.7 Finansiell leasing

Finansiell leasing jämföras med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy. Vid användande av leasing skall alltid kommunens centrala leasingavtal användas.

3 Placering

Vid placering av kommunens medel skall sådana former väljas att kravet på lågt risktagande tillgodoses och att – med beaktande av detta - bästa möjliga förräntning eftersträvas. För att uppfylla kravet på god säkerhet i kommunens medelsplacering skall finansieringskredit-, ränte-, valuta- och likviditetsrisker undvikas eller minimeras.

Förvärv och avyttring av värdepapper får ske genom svenska banker och av Finansinspektionen godkända fondkommissionärer samt av Kommuninvest i Sverige AB.

Endast placering i svensk valuta får förekomma.

Kommunfullmäktige kan fastställa att en viss del av likviditeten skall användas för långfristiga ändamål och därför placeras enligt delvis annorlunda regler än vad som gäller för andra likvida medel enligt detta avsnitt.

3.1 Extern förvaltning av kommunens medel

Om kommunala medel skall förvaltas av extern förvaltare (gäller även pensionsmedelsförvaltning) skall särskilda avtal upprättas mellan kommunen och den externa förvaltaren. Av avtalet skall framgå att kommunens medel skall förvaltas i enlighet med den finanspolicy kommunfullmäktige har beslutat. Av avtalet skall framgå att likvida medel skall behandlas som klientmedel för att kommunen inte skall ta någon kreditrisk.

3.1.1 Tillåtna tillgångsslag

Vid extern förvaltning av kommunens medel får placering i följande tillgångsslag och i följande omfattning ske:

- Svenska räntebärande värdepapper, 80-100% av portföljen
- Svenska aktier noterade på Stockholms Fondbörs, 0-20% av portföljen.

3.1.2 Etiska regler

Etiska aspekter skall beaktas vid placering av kommunens medel. Härmed avses att placeringar ej skall ske i bolag som kan förknippas med barnarbete, våld, narkotika, prostitution eller annan kriminell verksamhet. Ej heller i bolag vars huvudsakliga verksamhet inbegriper vapen, alkohol eller tobak. Detta kan iakttas genom att placeringar skall ske i välkända och välrenommerade företag. Vid osäkerhet av etiska skäl ska grundregeln vara att avstå från placering.

4 Borgen och garantier

Kommunal borgen och garantier lämnas normalt endast till bolag ingående i kommunkoncernen eller till verksamheter av väsentligt intresse för kommunen.

Kommunen skall ha en restriktiv inställning till borgen för lån till låntagare som inte ingår i kommunkoncernen. Borgen till lån för externa låntagare skall alltid föregås av kreditprövning.

När kommunfullmäktiges beslut att medge kommunal borgen har vunnit laga kraft får underskrift av handlingar ske.

Kommunal borgen tecknas enligt kommunstyrelsens reglemente och särskilda beslut om firmatecknare.

Kommunen har som borgensman intresse av att varje investering som finansierats med borgenslån är betryggande försäkrade, därför ska alla borgensåtaganden för investeringsändmål villkoras med förbehåll om att låntagaren skall hålla investeringsobjektet försäkrat under hela tiden borgen skall gälla. Kommunen kan också vid önskemål om kommunal borgen ställa som villkor att andra typer av säkerheter skall lämnas till kommunen eller att kommunen genom avtal skaffar kontroll över gäldenärens övriga säkerheter (t ex pantbrev i egendomen).

Avkrävs något bolag garantier eller annan form av säkerhet skall ekonomiavdelningen alltid informeras.

Bolag ingående i kommunkoncernen lämnar inte säkerhet till kommunen för borgensåtaganden.

5 Rapportering och uppföljning

5.1 Intern kontroll

För att åstadkomma intern kontroll skall administrationen av löpande finansieringsavslut, handhavande av aktuell dokumentation, bokföring av ingångna avtal, överföring av pengar mellan långivare, kommunala företag, placeringsinstitut, banker och kommunen handhas av ekonomiavdelningen. Detta innebär att alla avier och avräkningsnotor avseende finansdispositioner skickas direkt till ekonomiavdelningen. Alla affärsavslut/beslut skall omedelbart dokumenteras och överlämnas till ekonomiavdelningen.

Vidare åläggs ansvarig tjänsteman vid internkontrollfunktionen en rapporteringsskyldighet direkt till kommunstyrelsens ordförande och kommunens revisorer om misstanke om oegentligheter skulle uppkomma.

Värdepapper förvaras i depå hos bank, fondkommissionär eller i eget säkert förvar.

5.2 Rapportering

För att ge kommunens ledning kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling, skall ett välfungerande rapportsystem finnas. Rapportering skall ske årsvis om kommunstyrelsen ej beslutar annat. Avvikelser från fastslagen policy skall snarast rapporteras.

Av rapporteringen skall följande uppgifter framgå:

- Aktuell likviditetssituation
- Låneportföljens sammansättning avseende volym, instrument, ränta och löptid
- Låneportföljens genomsnittliga löptid och ränta
- Beslutad ej verkställd upplåning
- Utestående placerade medel med fördelning per placering och löptid
- Placeringsportföljens genomsnittliga löptid och avkastning
- Samtliga fattade delegationsbeslut
- Andra väsentliga händelser

6 Övergångsregler

Samtliga tidigare antagna föreskrifter om medelsförvaltningen eller annat område som behandlas i denna policy upphävs.

Kommunfullmäktiges tidigare utfästelser rörande borgensåtagande, upplåning, utlåning eller motsvarande och som genom avtal gäller i förhållande till annan part, förändras ej så länge det tidigare åtagandet kvarstår.

Denna policy träder ikraft 2007-01-01.

Kommunala bolag

- AB Vingåkershem (moderbolag)**
- Vingåkers Kommunfastigheter AB (dotterbolag)